

و امر هم شورى بنهم

فلاح السی

اعلاى دين

تخلص وطن

نومرو ۷۲ ۱۱ رمضان المبارک ۱۳۱۴

شورای امت

۱ مارت افرنگی ۱۸۹۷ سنه

آبونه بدلی : هر رايچون سنه لکي برانکيز ليراسيدر . بازار ايرتسی کونلری شر اولنور

آدره سمر :

داخلده بولنان ارباب غيرت و حيته شر و تعمیمنی تعهدايتديکی
حاله بجانآده کوندريلور .

نه ممکن ظلم ايله بيداد ايله احکای حریت
چالیش ادر اکی قالدير مقتدر سهک آدمیدن

قانون اساسی -- صندوق البوسته نمرة ۳۳۰

مصر القاهرة CANOUN - I - ESSASSI

BOITE SPÉCIALE

N. 330

CAIRE, (Egypte).

کال

وسائط مخصوصه ايله ايستينلر ايجاب ايدده جک فضلہ

نسخه سی ۶ غر و شدر

اجرتی کوندر الميدر .

افکار عمومیة ملیہی تنویر ایلہ وطن مقدسمرک تخلصی شریعت و حیت نامنه طلب ایدن جریده مزک تعمیمی هر مسلم و عثمانی ایچون بر فریضه در

ودکز جہتندن دخی بحریہ ناظری قیصرلی احمد پاشانک ترتیباتی اوزرینہ بعض سفائن سرائی تحت محاصرہ یہ آلمشدر . و صابحہ قارشلی اکل ایدیلان بو ترتیباتی متعاقب حسین عونی پاشا سلطان مراد حضر تلمینی آملق اوزرہ سرایہ کیمشدر . لیکن مشارالیه حضر تلمی ترتیباجہ وقوعبولان تبدلیدن خبردار اولمقلرندن سر عسکرک تکلیفی سلطان عزیزک مسئلہ دن خبر داراولہرق اجرا ایتدیکی برتجربہ یہ محل ایدرک زیادہ متأثر اولمشدر . و نہایت حسین عونی پاشا بوشدتی تأثری بر درجہ یہ قدر تسکین ایدرک مشار الیہی آلوب بعض معیتی خلقی ایلہ بر قانیہ بیندیر مشلدر .

مابعدی وار

مقالہ شرعیہ

کجکی مقالہ ده اولو الامر اولق صلاحیتندن بحث اولنمش ایدی . موضوع مسئلہ نک اہمیت فوق العادہ سی جہتہ انکشاف تام حصولہ قدر بوبادہ کی پسانانہ دوام موافق مصلحت کورلمکدہ در .

(اولو) اصحاب ، ارباب معنائہ جمع برکھ اولوب « بیورلدی » و « یاد ایش » معنائہ اولان (امر) کلمہ سنہ مضافدر . ترکیب مذکورک ترکیب سی ، بیان رأیہ صلاحیتی و یا اعطای امرہ اہلیتی ولاندر دیکمدر . بر جمع دیکر جملہ مقابلہ سی ؛ آحادک آحادہ اقسامنہ دلالت ایدر . ترکیب مذکور ده اولدینی اوزرہ بر جمع مفردہ اضافتی او مفردک جمع دال اولدینی اشخاص کثیرہ میانندہ مشترک اولدیفنہ دلالت ایدر . بناء علیہ ترکیب شریف صلاحیت شرعیہ بی حائز ذواتہ بر خصوصک عائدیتی انبا ایدیور . بو صلاحیت ده اختصاص اضافندن منہم اولمقدہ در .

صلاحیت شرعیہ نہ ایلہ حاصل اولور ؟ اولو احکام شرعیہ یہ کمال وقوف ، ثانیاً تمسک ، ثانیہ حصولہ کلور . احکام شرعیہ یہ وقوف و معرفت قوای قدسیہ اصحابندن غیری ایچون توقف ایلدیکی شرائط کسب و تحصیلہ محتاجدر . احکام شرعیہ یہ تمسک ایسہ مکارم اخلاق نسبتدہ نام و یا ناقص اولور . مکارم اخلاق مجاہدہ یہ متوقفدر . ردائندن تخلی و فضائلہ تخلی تہذیب

مدیدلہ میسر اولور . مکارم اخلاقک اہم مقاصد اولدینی صاحب رسالت اقدمنک (مکارم اخلاقی تمیم ایچون بحث اولدم) بیورمش اولملریلہ اکلاشیلور . بو کلام حکمت انبجامن منہم اولور کہ شرایع سالفہ سلامت بخش بشر اولان مکارم اخلاقی تمرین و شریعت محمدیہ بی تکمیل ایچون نازل اولمشدر .

معلومات مسروودہ دن استنتاج اولیور کہ مطلوب شرعی اوزرہ معلومات مکتسبہ سی و اخلاق مہذبہ سی اولیان کان (اولو الامر) اولق صلاحیتی حائز اولہ ماز . معنائہ نظراً اولو الامر ترکیبک بر جمعیتہ اطلاق ؛ بر فردہ حصرندن اولی واضح کورلمکدہ در . جمعیت ده وجہ مذکور اوزرہ صلاحیتی حائز اشراف قومندن ترکیب ایدرہ آرای منورہ سی اخلاق ذمیمہ ایلہ متخاقر بر شخص نادانک رأی مظلمندن قیاس قبول ایتمز درجہ ده احسن واقدم اولہ جفتی ذرہ قدر ایمان واذعان اولانلر تسلیم ایدرلر .

جناب واجب الوجود محضالطف و کرمدن طرق تکملہ . ہدایت عباد ایچون انباورسل کوندرمشدر . حقوق عباد الحق عدالتی تأمین و محافظہ ایلہ اولور . قضیہ سی امور بدیمیہ دن اولوب عدالت بولنیمان پردہ طرق تکملہ عبادہ ہدایت ممکن اولہ میہ جنفندن غرض تشریع اولان ہدایتک عدالتسز بيسرغای حصول اولہ میہ جتی ثابت اولیور . بونکہ برہیت سیاسیہ و فیرہ میانندہ بر رأیہ تأمین امکاندن خارج اولدینی محتاج احتجاج دکلددر .

(وامرہم شوری پنہم) قول شریقی دہا واضح بر صورتدہ تبیین مقصد ایدیور . مال شریقی ؛ ایشلری پینلرنندہ مشاورہ ایدر . دیکمدر . امرک ایش . منا سنہ اولدینی آپ آشکاردر . پایہ جقلمی ایش ایچون پینلرنندہ مدلولہ افکار لزومی کوسرتیور . بورادہ مفرد جمعہ مضاف اولمشدر . « امر » بیورمق معنائہ ده کلورکہ لازم کلانلرہ بیورہ جقلمی پینلرنندہ موقع مشاورہ یہ وضع ایتملرینی افادہ ایدر . بوندن غیری توجیہ یوقدر .

ایمدی بر شخص جیقبوب « اولو الامر پنہم » دیسہ یلان سویلمش اولور . چونکہ ؛ لسان عربدہ لاقول اوج افادہ ایدن جہی برہ حصر ایش اولور . بویسہ محال وقواعد و لغتہ مخالفدر .

(وامرہم شوری پنہم) قول جلیلی مشاورہ نک مدح و صوابی (و مشاورہم فی الامر) امر جلیلی لزوم و وجوبی بیان ایدیور . بواقر قطعی الہی یہ قارشو برہیت مشاورہ بی طاغیدوب طرفدارلرینی تعقیب و تمذیب دوام ، اوامر قرآن و حدیثک تماماً ضدینہ

بر حرکت اولدینندن بوکا متجاسر اولان بدینت اولو الامر دن اولق صلاحیتی حائز اولسہ بیلہ بو حرکت کستانخانہ بیلہ فاروق اعظمک حکمنی کندی اوزرینہ دعوت ایش اولور .

فاروق اعظم اقدمنک (امت طرفندن امیر ایدیلان ذاتہ استقامت ایدرہ تابع و مطیع اولورلر . جادہ استقامتدن انحراف ایدرہ آئی قتل ایدرلر) بیوردینی معلومدر . حتی صحابہ دن بری ؛ نیچون قتل ایدرلر دیدیکر ؛ عزل ایدرلر دیدیکر ؛ ؛ دیوبیان و طالہ ایدنجہ فاروق اقدمنک (خیر) قتل سوکرہ دن کلہ جیکر ایچون دہا زیادہ موجب عبرتدر (جوابیلہ اولکی سوزینک احابت و متانتدہ اشتباہہ بحث بر اقامشدر .

جاهل اولانلر ہایشی قولای ظن ایدرلر . ہوسات نفسانیہ سنہ خدمتہ مصالح امت تسویہ اولنور اعتقادندہ بیورلور . حکما (بر ماوریتی ایستہ میانہ ابرامہ قبول ایدر ملیدر . چونکہ اہمیتی تقدیر ایش و مشکلاتی اکلامشدر کہ بحق ایفاسنہ سی ایدر و موافقتی مأمول اولور) دیورلر . زراہم وظائف اولان خلافت اسلامیہ نک علماً ، عقلاً ، خلقاً و وجہاً من الوجوہ مستحق اولیان بر شخصک عہدہ سنہ فضولی انتقالی کمال مسرتلہ آقشلا بیورز . ارثاً ، ثابلاً اولیور . بوی منع المزدن کیور . دینلہ بیور . فقط ہیچ اولمازسہ حسن تعلیم و تربیہ سنی تأمین ایدہ بیلہ جک وسائلک اتخاذی تحت مجبوریتہ آلدیرہ مازمی ؛ یوقسہ جکدیکمز آلام و مصائبک توالیسنہ راضی اولمی یز ؛ او حالہ دہہ شمعی اولدینی کی بالاتزام ملتک و باخصوص اسلامیہ دشمن جانتانی مسند نشین اولور . فالقندہ قناعت ایتمز ؛ جان یاققدن ، قان دوککدن چکنمز بحکم بر ملتک تحریب بلاد ، تعذیب عبادی ذوق ایدنمش ، مثلی کورلمش و کورلمک احتمالی قاللماش بر غفریتک اوزریمزہ تسلطی تقدیرندہ اوغرایہ جنمز خساراندن طولانی کیمی مسئول و معاتب طوہ جہز ؛ و آئی اولدیر مکہ تلافی ؛ مافات ممکنمی ؟ ہیہات !

کوزمنک اوکندہ بوانسان احوال مؤملہ یہ نظراً خلافت مقدسہ اسلامیہ بی و منافع عظیمہ عنایہ بی تطرق خللندن وقایہ ایچون شورای امتدن بشقہ بر تدبیرک تصویر و تصویری قابل دکلددر . مشاورہ نک فرضیتی قرآن کریم و حدیث شریف بیان اجتماعش اولسہ بیلہ فرد واحدک رأیندن و باخصوص بر شخص نادانک تحکمنندن نشئت ایدن فالقارلرک اوکی آلہ بیللمک ایچون مقتضیات زمانہ کورہ عقلاً بر تدبیر احسن آرامق لازمدر . اوتدیردہ شرع شریفک اوامرینہ توفیقاً شورای امت تأسیسدر . بوبادہ کی امر الہی ، حقیقی

مرور زمانه ثابت اولش بر معجزه قرآندر .

اطاعت آیت کریمه سنده کی اولوالامر درجه اخلاقی «لا طاعة للمخلوق فی معصية الخالق» حدیث نبوی تعین و بیان ایدیور . «خالقه معصیده مخلوقه هیچ بر وجه اطاعت یوقدر» مال شرفنددر . هر طور و حرکتی مخالف امر خدا بر مخلوق بی مشربه اطاعت خالق جهالت فاحشه سندن ایلر وکلور .

جهالت هر فالفک هم مصدری ، هم ده موردی اولیور . او تقدیر ده اوامر الهیه به مخالف افعال و قوعنی کیم منع ایده بیلور ؟ اولوالامر وظیفه سی کیم ترتب ایدر ؟ البته عقلایه ، فضلالیه در کندینه اولوالامر سوسی ورن شخص بدسیرت مغلوب هوس وهوا اولوب وجود خبانت آلودی مصدر فطایع ومنبع قباح کاشم . خالقه عصیان هیچ بر مخلوقک — ولوای اوله — خاطر بچون ارتکاب جائز دکل ایکن اذلک کینه خادم اولق و اوامر خائنانه سندن انقیاد کوسرمک جنایت مدعشه و یا بلاهت مفرطه ایدر . بویه بر مخلوق بدمنشه قارشو اوامر الهیه بی محافظه و حقوق انسانی بی مذاافسه ایچون بر قوتک وجودی لابددر . اوقوت بیشرع شریفک تعین ایلدیکی حدود داخنده مؤسس مشاوره ملیه دن بشقه نه اوله بیلور ؟ بویه بر مشاوره اربابی بالطبع علوم وفهوم ، شرف و تجت کی اوصاف علمیه ایله متصف ذواندن مرکب اوله جقدر . اولوالامر دن علما و امرا مراد در دین مفسرینک رأی راجح کوریلور . غلط اوله رق اولوالامر بنم دیه رک جی مفرد صیغیمرق ایستیان ذات ، ملته استقامت ایتمک شرطیه مقامنده اوطوره بیلور . «امیر المؤمنین ، خلیفه ، سلطان» کی عنوانرله معنون واهلی اولمادیفی هیچ بر قول و فعلی سواستعمالدن توفی به مجبور اولورک بوعدا لئندن کندیدی ده پک مستفید اولور .

حاصلی اولوالامر دن مقصود اهل حل و عقد و تعمیر اوقفله مجلس مبعوثان اولدینی احتمال غالب اولاق اوزره قبول اولتور .

(وامرهم شوری بینهم) و (وشاورهم فی الامر) آیت جلبله لرندن اهل حل و عقدک مشاوره سیلا تمثیت امورک لزومی صورت قطعیه ده تعین ایدیورک انکاری مستلزم کفر در . اهل حل و عقدک نه کی اوصافی اولمی لازم کلدیکی بیانات سابقه دن مستقانددر . دولت علیه نلک هیئت حاضره سی اهل حل و عقد اوله میه جفتی کندی افعال و حرکاتیه هر کون اثبات ادوب طور یور ! اهل حل و عقدک صور مختلفه ده اجتماعی و مذاکره سی اوله بیلور .

عهد رسول و شیخین مکرمین ایله سائر خلفای

اسلام زمانلرنده تکلفسز اوله رق مشاوره امور و مددله افکار اولتور دی . فاروق اعظم اند من مدینه عتلا و علمای صحابه ایله مشاوره و حج زمانلرنده ده الیرلیه کورد و شوب مصالح امتی مذاکره ایدردی . شمیدی عصر لرنده اولدینی کی معاملات ناس نکثر و امور ، اخلاق ، امرجه خیلی تغییر ایش . مسافات بلادده بر برندن ایمید بولنش اولدینی بر زمانده شرع شریفه توفیقاً مشاوره ده داخل اوله حج ذوانک شروط انتخاب و وظائفی و وقت استخایله مکن اجتماعی ، و سائر امور بی مبین طبیعت مصلحتله بر نظامنامه ترتیب اولتی مقتضیدر . ایسته اوظافانامه قانون اساسی دیمکدر . حکومه تمیزک احتیاجات عصره تبعیه عدلیه و ماف و اوقاف دواثرینی کشاد ایلشددر . حالیکه طریق علمیه بی مقتضیات زمانه کورد توفیق و اصلاح امتش اولیدی مذکور اوج دائره نلک کشادینه محل قالمازدی . و آز کلفت و مصرفله ده اصالغلام ایشلر کوریلوردی . فقه شریفک عقوبات قسمی طور رکن فرانسر جهدن مترجم جزا قانوننامه سی قبول اولتورده شرع شریفک قطعاً امر ایلدیکی اصول مشاوره فصال اولورده قبول اولتور ؟ شرع مخالف اصول محاکمه ده و جزا قانوننامه سنده وارکن خلیفه قبوله مخالفت ایتمورده اصول مشاوره (و شاورهم) امر جلبله مستند ایکن حارس شریعت غرایم ادعا سنده بولسان امیر المؤمنین توصیه سی ایدنلری بیه الذدهشتی جزالره اوغرا اقی ایستور . و مشورتک مضرت سندن بحث ایدیور . و ایستیریور . آنک اوبله ایتمسه تعجب اولمناز . چونکه ایسته کلیور . اللهدن قورقور . جاهل جسور اولور . لکن جناب حقک مصالح امتی وقایه ایده بیلان لک مهم برامردن استفاده ایده مدیمکمز . ایتمکه ده چالیشمدیفمزه شاماق قابل دکل ! حکومت شرع شریفه بناء انواع بدعت و سبائی زه قبول ایستیریور . همده شریعت نامه اجرای احکام ایلدیکنی ، الله ویغمبرک رضای ده بوسر کرده اولدینی سولور . بزیه اکثریت اوزره بلاهتزدن بویالانی تصدیق و حکومتک فالقترینی ، حکمانک هنوز دوغر و تعرفنی بجره مدیکی زمانه عطف ایده یورز ! اللهمک امر ایستدیکندن استفاده بولنی آرامدیفمزدن ماده ، معناً جانخراش خساراته اوغرا یورز . «عقل علمنده اجتهاد ، جاهل املنه اعتماد ایدر» کلامی بر حکمت بالغه در . بزیا لکر املنه اعتماد ایدنن جهلاده دکلر ! انسانک بادی اولدینی مساوینک عبادت ظلمدن منز اولان جناب حکیم عادلدن بلا سب کلدیکی اعتقاد ایدر بدلایز

ای علما ! ای امرا و سائر مسلمین ! مشاوره امر الهی سندن عدم استفاده کردن ، سکوت کردن ، عدم

حاکمه کردن ، سیر خلفای راشدینی عدم تبعیت کردن باشکوه و باشمزه کلان بلا یانک مصدرینی آکلا به حق زمانز که مشایخه آرق کندمزی بهائیدن ذکر سز بر مخلوق عداوتی یز . اصول مشورتی قبوله ، حکومتی اجباره همت ایتمه جک اولورسه ق بزنی استقبال ایدن و خامتدن کیکی مبشول طوته جفر ؟ شمیدی احوال مذمومه بی کور یورز . اصلاحی بارمسی نه اوله بیلر ؟ نقل و تأمل ایتملی یز . مسلمیه الکذابیدن معجزه اومولماز ؛ عونه سندن عمل صالح کلر . فرعوندن فسق و فجور ، نکبت و فساد ، شرو و خامت ، تکبر و معصیتدن بشقه برشی صادر اوله میه جفتی اعلاییلورز . صدیقانه مسلمیه بی ، موسی واری فرعونله عونه سنی محوه چالیشملی یز . بشقه بر چاره سلامت و ارسه سوبلیک ! بز یوقدر دیورز . یکریمی سنه لک تجارب کفایت ایتمورمی ؟ دولتش قوت و مکنی ، ملکش ثروت و نچدتی بوقدر تدنی به متوجه ایکن شمیدی پادشاه و وجودن نه خبر بکنه بیلور ؟

دین و ملت اوغورنده فدای جان ایدن شهیددر . یوکا اسناغیلدر . (ان الله اشترى من المؤمنين انفسهم ایلح) آیت کریمه سنک تفسیرینی عالم ، و دوغر و سوبلر خواجه لردن صورتوکر . دین قردا شلرمزه آجیملی یز ، عموم ملکش ، باخصوص طشره لره کوی خلیفکنک چکدیکی اذواجفادن متأثر اولیان وهر نه به متوقف ایسه بر آن اول بیچاره لری اوپیداد ، دلسوزدن تخلیص ایتمکه جبالایوب جالیشمیان امین اولسون که کندوسی مسخره شیطاندر حس ایعانی و وجدانیدن مجرد ایلشددر .

العیاذ بالله

... ناصح

پرنس مطفی فاضل پاشا مرحومک لایحه سندن

(مابعد)

و آنلره باعث سعادت اولمش اولان یکی نظامات اتخاذ ایده لم ! بعض ایالتلر که دولتشک اداره مرکزیه سندن آیرلشاردر . نه مذهبه و نه ده سلاله جه بز دن فرقراری یوقدر بولنلرده نظام سربستانه جریان ایشون ده بز حالا ترددی ایده لم ؟ مرکز حکومت وسیعه کر مصر ، تونس ، مملکتین و صربستان اهلایلرندن زیاده استحقاقی تبعه صادقه به مالک دکلیدر ؟ تبعه کرک صدائنه و حسن آرزولرینه مراجعت ایدیکر ! هر ایالتده اعضایی انتخاب سربستانه ایله جمع ایدمش بر مجلس کبیر تشکیل ایدیکر ؟ که بونارسزه اخطارات ایتموسار . وسزه افکار بدرا نه کزی موقع اجرایه